

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izdaja vsak teden in vsakega petotega v teden. Maribor: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — Naročnina za leto samo 3 K. — Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopušča do odpovedi. — Udje „Katoliškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 v. — Uradništvo: Koroška cesta št. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta št. 5, sprejema naročnine, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostojne peščice za enkrat 18 v., ali kar je bilo, kvadrant cenovneje prostora stane 12 v. Za večkratne oglaševane primeren pomist. V oddelku „Mala naznanila“ stane št. 5 v. Partije in zahvile vsaka peščica 24 v. Inzerti in Posilice 30 v. — Inserati se sprejemajo do torka popoldne. — Nezaprite reklamacije so poštnine proste.

Sv. Oče znova vabi k molitvi za mir.

Molimo za mir!

Rimski list „Osservatore Romano“ objavlja sredi pismo sv. Očeta svojemu generalnemu vikarju, kardinalu Pompiliju, v Rimu:

V strašnem sporu, ki pretresa Evropo, nismo mogli ostati kot vesoljni dušni pastir malodušni in nismo molče gledali, ker bi s tem zatajili svete dolžnosti, ki nam jih je naložilo vzvišeno, po Bogu nam naloženo poslanstvo miru in ljubezni. Od zadržanja svoje vzvišene službe se že trudimo s srcem, ki je bilo po tako groznih prizorih užaljeno, da bi s svojimi opomini in nasveti pregovorili vojskujoče se narode, naj bi odložili orožje in uravnali svoje prepire s prijateljskim sporazumom tako, da bi odgovarjali človeškemu dostojanstvu. Vrgli smo se takorekoč med vojskujoče se narode, kakor oče med svoje boreče se sinove in smo jih rotili v imenu Boga, ki je neskončna pravica in ljubezen, naj vendar opuste namen medsebojnega uničevanja, naj raje jasno, posredno ali neposredno, obrazložijo zetje vsake stranke in naj tako po načelih pravice in možnosti upoštevajo želje narodov, in naj prenesejo potrebne žrtve samoljubja in posebej koristi v danem slučaju na korist pravičnosti in splošne blaginje velike narodne skupnosti. To je bila in je edina pot, da se reši strašen prepir po načelih pravice in da se doseže mir, ki ne bi koristil samo eni stranki, ampak vsem in bi bil tako pravičen in trajen. Obžalujemo, ker se ni poslušal naš očetovski glas in ker vojska traja v svoji razdivjanosti dalje z vsemi svojimi grozotami. Mi pa v kljub temu, gospod kardinal, ne smemo in ne moremo molčati. Očetu, katerega sinovi se nahajajo v divji borbi, ni dovoljeno, da bi prenehal svariti samo iz tega razloga, ker so ostale njegove prošnje in soize brez uspeha. Znano vam pa tudi je, da je naš ponovniklic po miru, akoravno ni dosegel

zaželjenega uspeha, našel globok odmev, in se je razlil kot balzam v srca vojskujočih se narodov, da, vtil se je celo v srca vseh ljudstev celega sveta in je vzbudil živahne, vroče želje, da bi videli, kako naj se ta krvavi spor čimprej reši.

Ne moremo se premagovati, da se ne bi enkrat povzdignili svojega glasu proti tej vojski, ki se nam dozdeva kot nekak samomorizobražena Evropa. Mi ne smemo opustiti, če nam to le razmere dopuščajo, da priporočimo vsakojako sredstvo in da opozarjamo na od pomoč, ki more služiti v to, da se doseže zaželjeni smoter.

Sedaj nudijo, gospod kardinal, nekatere pobožne žene ugodno priliko, ko so nam naznanile, da se hočejo v svetem postnem času duševno združiti k molitvi in pokori, da tako izprosijo od brezmejnne božje milosrčnosti konec te strašne šibe. Tak predlog moremo le pozdraviti in priporočati v strajno molitev in krščansko pokoro, katera je mnogokrat edina talažba ob raznesenju našega in sleharnega človeškega srca vsled tega strašnega bratovskega boja in je najuspešnejše sredstvo, da izprosijo pri Gospodu zaželjeni mir. Mi smo radi tega ta predlog tako po očetovski blagoslovili in ga hočemo sedaj javno pohvaliti, ker želimo, da si ga prilastijo vsi verniki.

Mi vsekako zaupamo, da se bodo ne samo v Rimu, temveč po celi Italiji in v vseh drugih vojskujočih se deželah zbirale katoliške družine posebno v prihodnjih dneh v cerkvah, ki so posvečene pokori, daleč od posvetnih igrokazov in zabav, k vroči in trajni molitvi in h krščanski pokori, kar je v sedanjih dobah skrajno priporočljivo in je primerno bolesti vsake plemenite duše.

Posebno opominjamo vse matere, žene,

hčere in sestre borilcev, ki v svojih nežnih srcih bolj kakor vse druge osebe čutijo strašno gorje sedanje grozne vojske, da s svojim vzgledom in močjo svoje milobe na svojem domačem ognjišču pripravijo vse člane svoje družine, da neprestano in vroče molijo k Bogu in da prinašajo njegovemu božjemu prestolu prostovoljne žrtve, ki naj potolažijo pravično jezo božjo.

Ljubo bi nam celo bilo, ako bi katoliške družine vseh vojskujočih se narodov izvršile to delo ljubezni posebno na dan, ki je posvečen spominu prevzvišenega darovanja Boga-človeka, ki je hotel s svojim trpljenjem rešiti in tolažiti vse Adamove sinove, ki se v tej vedno znameniti uri njegove neskončne ljubezni obračajo nanj po posredovanju njegove žalostne, a neupognjene Matere, kraljice mučencev, in tako dosežejo milost, da morejo strahote in boleštine izgube prenašati s trdno krščansko udanostjo in ga prositi, da napravi konec tej dolgi in grozni preizkušnji.

In mi želimo — ker se z miloščino izbrišejo tudi grohi in se potolaži pravična jeza božja — da vsaka družina daruje primerno svojemu premoženju darove ljubezni v korist revežem in nesrečnežem, katere je Jezus-Odrešenik tako ljubil ter v posebno podporo ubogih otrok tistih, ki so padli v tej grozni vojski.

Končno podelimo v upanju, da se udeležijo tega dela krščanskega usmiljenja in nežnega sočustvanja za človeške bolesti in še bolj iz nadnaravne milosrčnosti, ki naj združi otroke pri tistem nebeškem Očetu, tudi družine nepristranskih dežel, vam, gospod kardinal, in omenjenim katoliškim ženam in družinam iz srca apostolski blagoslov.

V Vatikanu, dne 4. marca 1916.

Benedikt XV.

LISTEK.

Vojne pridige v postu 1. 1916.

I.

Prva postna nedelja.

Evangelij sv. Matevža 4, 1—10.

Tisti čas je bil Jezus od Duha peljan v puščavo, da bi bil izkušan od hudiča. In ko se je postil štirideset dni in štirideset noči, je postal potem lačen. In izkušnjavec je pristopil k njemu, in mu je rekel: Ako si Sin božji, reci, da bo to kamenje kruh! On je pa odgovoril in rekel: Pisano je: „Človek ne živi le od kruha, temveč od vsake besede, ki pride iz božjih ust.“ Tedaj ga vzame hudič s seboj v sveto mesto in ga postavi na vrh templja, in mu reče: Ako si Sin božji, vrzi se dol; pisano je namreč: „Svojim angelom je zapovedal zavoljo tebe, in te bodo nosili na rokah, da kje s svojo nogo ne zadeneš ob kamen.“ Jezus mu je rekel: Zopet je pisano: „Ne izkušaj Gospoda, svojega Boga!“ Zopet ga vzame hudič s seboj na zelo visoko goro in mu pokaže vsa kraljestva sveta in njih veličastvo, in mu reče: Vse to ti dam, ako (pred me) padeš in me moliš. Tedaj mu reče Jezus: Poberi se, satan; zakaj pisano je: „Gospoda, svojega Boga, moli in njemu samemu služi!“ Tedaj ga je popustil hudič; in glej, angeli so pristopili in mu stregli.

Drugi štiridesetdanski post v krvavi vojski! Postni čas v mirnih dneh je čas pokore in resnobe. Na pepelnico sredo, ob nastopu svetega časa, nam Cerkev leto za letom kliče: „Spomni se, človek, da si prah in se boš v prah povrnil!“ Z besedami preroka Joela nas izpodbuja k pokori: „Izpreobrnite se h Go-

spodu, svojemu Bogu, ker je dobrotljiv in usmiljen, potrpežljiv in velikega usmiljenja!“ Bridki časi silne vojske nas pa naravnost silijo, da voljno odpremo svoja srca tem zveličavnim opominom.

V svetem postnem času se obračamo iz domovine do Vas, bratje na bojiščih in v garnizijah! Vemo sicer, da Vaši dušni pastirji, č. g. vojni kurati, z vso vnemo skrbijo za Vaš dušni blagor, Vas izpodbujejo in poučujejo, vam dele sv. zakramente. Prepričani pa smo, da Vas bo veselilo, ako dojde tudi iz domovine glas o večnih resnicah, ki so edina trdna podlaga našega življenja, ki se jih moramo zvesto okleniti zlasti v tako burnih časih. „Slov. Gospodar“, Vaš stari znanec, vam bo prinesel vsak teden do Velikonoči kratko premišljevanje za postne nedelje. Junaki branitelji ljube domovine, v znak hvaležnosti vam poklanjamo te postne poslanice; sprajmite jih prijazno kot pozdrav od doma, vtisnite si v srca božje resnice.

Evangelij prve postne nedelje nam pripoveduje o štiridesetdnevem postu božjega spokornika in o zmagi božjega bojevnika. Premišljajmo pomen teh dogodkov!

V raju je hudobni duh spraval v svojo sužnost prve stariše in njih potomstvo. Bog pa je hotel v svoji neskončni usmiljenosti rešiti človeka, ki ga je vezala veriga grehov. Prišel je Sin božji v človeški rodobi, postal je nam v vsem enak razen v grehu. Trideset let je preživel v tiho in dajal vzgledne delavnega, bogovdanega življenja. Pa približal se je čas, da napove odločilno vojsko hudemu duhu in reši človeški rod iz jarma stare sužnosti. Sel je k Jnezu, ki je ob Jordanu oznanjeval pokoro in krščeval;

tam se je dal krstiti On, „ki ni storil greha in ni bilo hudobnosti v njegovih ustih“ (1 Petr. 2, 22). Tedaj so se odprla nebesa in bil je slovesno razglašen kot božji Sin in Odrešenik. Po Jerzu se je umaknil v neobljudeno, pusto gorovje med Jeruzalemom in Jeriho in je tamkaj molil in se postil. Hudič duh je videl tu svojega nasprotnika, strašnega v svetosti in močnega v molitvi in hotel se je z njim poskusiti.

Začne se čudovita borba med hudobijo in svetostjo, med očetom greha in početnikom milosti. Hudič napade prvi. „Ako si božji Sin, reci, da bo to kamenje kruh“ — če imaš čudodelno moč, pomagaj najprej sebi in uteši svoj glad! Zveličar, ki se je popolnoma žrtvoval rešitvi drugih, ga zavrne: „Človek ne živi le od kruha, temveč od vsake besede, ki pride iz božjih ust.“ Jezus je delal čudeže, da pomaga trpečim, da utrdi v človeških srcih vero v veselo oznanilo božjega kraljestva, nikdar pa jih ni delal zase, v svojo korist.

Prvi napad sovražnikov je odbit. A nasprotnik je trdovraten, poskusi torej drugega. Vzame Zveličarja s seboj v sveto mesto ter ga postavi na vrh templja in mu reče: „Ako si Sin božji, vrzi se dol; pisano je namreč: Svojim angelom je zapovedal zavoljo tebe in te bodo nosili na rokah, da kje s svojo nogo ne zadeneš ob kamen.“ Tudi ta napad Zveličar zavrne. Pokazal bo, da je od Boga poslan, s čudežnimi deli usmiljenja, ne pa s predrznim skušnjem Boga.

Sovražnik preide k tretjemu napadu, od katerega si obeta odločilnega uspeha. Pokaže Gospodu vsa kraljestva sveta in njih veličastvo ter mu vse obljubi, ako se mu uda in ga moli. Sedaj pa napravi božji bojevnik profinapad, ki se mu tudi peklenska